

**JEGYZETEK
EGY
KIVÉGZÉSHEZ**

DANYA KUKAFKA

**JEGYZETEK
EGY
KIVÉGZÉSHEZ**

DANYA KUKAFKA

KOSSUTH KIADÓ

A fordítás alapja:
Danya Kukafka: *Notes on an Execution*
First published in 2022 by William Monroe,
an imprint of HarperCollins Publishers

FORDÍTOTTA
Svoboda Róbert

SZERKESZTETTE
Kapornaky Veronika

BORÍTÓTERV
Ploy Siripant

BORÍTÓILLUSZTRÁCIÓ
Hokyong Kim

ISBN 978-963-636-828-9

Minden jog fenntartva

Copyright © Danya Kukafka 2022
Hungarian edition © Kossuth Kiadó 2026
Hungarian translation © Svoboda Róbert 2026

Dana Murphyn

Ahol asszonyok halnak, ott éber vagyok.

JENNY HOLZER (1993)

12 ÓRA

Egy ujjenyomat vagy.

Amikor életed utolsó napján kinyitod a szemedet, meglátod a hüvelykujjadat. A sárgás bőrtönvilágításban az ujjbegyed barátjai úgy néznek ki, mint egy kiszáradt folyó medre, mint a homok, amelyet tekergő mintákba rendezett a víz, ami egykor ott volt, de most már nincs.

Túl hosszú rajta a köröm. Emlékszel a régi, gyerekkori mítoszra, hogy miután meghaltál, a körmöd tovább nő, míg teljesen rá nem tekeredik a csontjaidra.

Fegyenc, közölje a nevét és a számát.

Ansel Packer, válaszolod. 999631.

Fordulsz egyet a priccseken. A plafon a szokásos képet mutatja, beázás nyomait. Ha megfelelő szögben döntöd meg a fejed, a sarok közelében lévő nyirkos folt egy elefánt alakját veszi fel. Ma van a nagy nap, mondd gondolatban a darab felhólyagosodott festéknek, amely az elefánt ormányát formázza. Ma van a nagy nap. Az elefánt mosolyog, mintha tudatában lenne egy elkeseredett titoknak. Sok órát töltöttél ugyanennek az arckifejezésnek az utánzásával, hogy az a vigyor ugyanolyan legyen, mint az elefánt vigyora a plafonon, és ma őszintén megy. Te és az elefánt egymásra mosolyogtok,

míg a ma reggel ténye izgatott megértéssé nem virágzik, és mindketten úgy néztek ki, mint az örültek.

A lábadat lelógatod az ágy széléről, és felemeled a testedet a matracról. Felveszed a börtöncipődet, ezt a fekete papucsot, amelyben szabadon csúszkálhat az ember lába, mert három centiméterrel nagyobb a kelleténél. A csapból vizet engedsz a fogkefédre, szemcsés fogport teszel rá, aztán megnedvesíted a hajadat a kis tükör előtt, amelynek az üvege valójában nem is üveg, hanem egy ragyafoltos alumíniumlemez, amely nem tud darabokra törni. A tükörképed homályos és torz benne. A mosdókagyló fölé hajolva szép sorjában lerágod a körmeidet, óvatosan lefejtve csak a felső fehér részt, míg végül mind egyformán és tépázottan rövid lesz.

Gyakran a visszaszámlálás a legnehezebb része, ezt mondta a lelkész, amikor meglátogatott tegnap este. Alapvetően kedveled a lelkészt, ezt a kopaszodó embert, aki, talán szegényében, görnyedten jár. A lelkész új itt, a Polunsky Egységben, az arca lágy, képlékeny és nyitott, mintha csak egyenest bele lehetne nyúlni. A lelkész megbocsátásról és a tehertől való megszabadulásról beszélt, és arról, hogy el kell fogadnunk azt, amin nem tudunk változtatni. Aztán jött a kérdés.

A tanúja, mondta a lelkész a beszélőablakon át, eljön?

Ekkor elképzelted a levelet a polcodon abban a zsúfolt kis cellában. A krémszínű borítékot, ahogy hívogat. A lelkész egyfajta erőteljes száналommal nézett téged, te pedig mindig is úgy gondoltad, hogy a száналom az egyik legsértőbb érzés. A száналom pusztítás, amely az együttérzés álarcát viseli. A száналom lemeztelenít. A szánálomtól apróra zsugorodsz.

Jön, válaszoltad. Aztán még azt mondtad: van valami a fogai közt. Majd nézted, ahogy a férfi szorongva a szájához kapja a kezét.

Valójában nem sokat gondoltál a ma estére. Túl elvont, túl könnyű elferdíteni. A 12-es épületről szóló pletykákat sosem éri meg meghallgatni. Egy fickó az injekció előtt mindössze tíz perccel kegyelmet kapott, már az ágyra volt szíjazva, és amikor visszajött, azt mondta, órákig kínozták, bambuszdarabkákat szúrtak a körme alá, mintha valami akciófilm hőse lett volna. Egy másik rab azt állította, fánkot adtak neki. Az ember inkább már nem is csodálkozik. Az rendben van, ha valaki fél, azt mondta a lelkész. De te nem félsz, inkább szédítő rácsodálkozást érzel, mostanában azt álmodod, hogy a tiszta, kék égbolton szállsz, hogy gabonakörök széles sorai fölött repülsz el. Olyan magasan, hogy pattog tőle a dobhártyád.

—

A karórát, amelyet odafent, a C körletben örököltél, öt perccel előreállítottad. Szeretsz felkészült lenni. Azt mutatja, tizenegy órád és huszonhárom perced van hátra.

Megígérték, hogy nem fog fájni. Megígérték, hogy semmit sem fogsz érezni. Volt egyszer egy pszichiáter, aki veled szemben ült a látogatósobában, makulátlan kosztümöt és drága szemüveget viselt. Olyan dolgokat mondott neked, amiket mindig is gyanítottál, és nem tudsz feledni, olyan dolgokat, melyekről azt kívánod, bár ne mondta volna ki őket soha senki hangosan. A szokásos megfigyeléseid után a pszichiáter arcának többet kellett volna elárulnia, általában meg tudod állapítani a szomorúság vagy a sajnálat pontos fokát. De a pszichiáter szándékosan nem mutatott semmiféle érzelmet, és te gyűlölted őt ezért. Mit érez? – kérdezte. Értelmetlen volt a kérdés. Az érzésnek olyan kicsiny értéke volt. Így hát megvontad a válladat, és elmondtad az igazat: Nem tudom. Semmit.

Reggel 6:07-re az ellátmányod már elrendezve.

A festékeket már tegnap este kikeverted, Békusztól tanultad még a C körletben, hogy kell csinálni. Egy súlyos könyv gerincével porrá zúztál egy készlet színesceruza-belet, majd a port belekeverted egy tégely vazelinbe, amelyet a raktárból szereztél. Beáztattál vízbe három jégkrémpálcikát, amelyeket a több tucat tasaknyi ramenleves-ízesítő porért vásárolt jégkrémekből őriztél meg, és megdolgoztad a faanyagot, míg a rostjai szét nem váltak, mint egy ecset sörtéi.

Most berendezkedtél a padlón a cellaajtó mellett. Ügyelsz rá, hogy a kartonpapír festővásznad pontosan a folyosóról beeső fénycsíkon belül legyen. Nem veszel tudomást a padlón lévő tálcáról, rajta a reggelivel, amelyhez hozzá se nyúltál azóta, hogy meghozták hajnali háromkor. A szosz bőrödzik, a konzervgyümölcsöt már ellepték a hangyák. Április van, de olyan, mintha július lenne, a fűtőtestek gyakran nyáron is mennek, a darabka vaj is apró zsírpacává olvadt.

Egy darab elektronikai eszközt engedélyeznek, te egy rádiót választottál. Odanyúlsz a gombhoz, felsistereg a statikus zaj. A férfiak a környező cellákból gyakran átkiabálják a dalkívánásaikat, R&B-t vagy klasszikus rockot kérnek, de tudják, hogy ma mi fog történni. Nem tiltakoznak, amikor a kedvenc állomásodra hangolsz. A komolyzeneire. A szimfónia megdöbentő hirtelenséggel szólal meg, a betonhelyiségben az utolsó sarokig kitölti a teret. Az F-dúr szimfónia. Alkalmazkods a hang létezéséhez, elhelyezkedsz benne.

Mit festesz? Shawna egyszer megkérdezte, miközben becsúsztatta a tálcát az ebéddel az ajtón lévő nyíláson. Oldalt döntötte a fejét, hogy hunyorogva megnézhesse a vásznadat.

Egy tavat, válaszoltad neki. Egy helyet, amelyet szerettem.

Akkor nem Shawna volt, még nem – még Billings fegyőr volt, a haja hátrafésülve és feszes kontyba fogva a tarkójá-

nál, az egyenruha nadrágja megfeszült a csípője domborulatán. Csak hat héttel később lett Shawna, amikor a tenyerét rányomta az ablakodra. Felismerted a nézését, más lányoktól is láttad ezt a tekintetet más életekben. Egyfajta meglepettség. Jennyre emlékeztetett, az akarásában volt valami sebezhetőség és rakoncátlanság. Mondja meg nekem a nevét, fegyőr, kérted, és ő teljesen elvörösödött. Shawna. Áhítattal megismételted, mintha imát mondanál. Elképzelted, hogy milyen izgatottan ugrál a pulzusa, a vékony, fehér nyakán meg-megrebben a halovány kék ütőér, és ekkor valami nagyobb lettél, önmagad új verziója, amely már ki is ült az arcodra. Shawna mosolygott, kivillantva a fogai közötti hézagot. Félénken, ámulva.

Amikor Shawna elment, Jackson huhogva adott hangot tetszésének a szomszéd cellából, hogy téged idegesítsen. Kiszedtéd a foszló zsinórt az ágyneműdből, egy mini Snickerst kötöttél a végére, és átlótted Jackson cellájának ajtaja alatt, hogy befogja a száját.

Próbáltál valami mást festeni Shawnának. Találtál egy fényképet egy rózsáról az egyik filozófiakönyv lapjai közé dugva, amit a könyvtárból kértél ki. Tökéletesen kikeverted a színeket, de a szirmok sehogy sem álltak jól. A rózsza egy tűzvörös folt volt, minden rossz szögben állt, és végül az egészet kidobtad még mielőtt Shawna láthatta volna. Amikor legközelebb kinyitotta a celládat, hogy a hosszú, sűrű folyosón elkísérjen a zuhanyzóhoz, olyan volt, mintha Shawna tudta volna. Fogta a bilincsedet, és a hüvelykujját benyomva a csuklód és a karika közé tesztelte, hogy rendben van-e. A másik oldaladon álló fegyőr hangosan szuszogott, mit sem sejtve, míg te megborzongtál. Olyan rég nem éreztél már mást, mint durva kezeket, amelyek egyik cellából a másikba ráncigálnak, a műanyag villa hús szegélyeit, a saját kezed nyújtotta unal-

mas gyönyört a sötétben. Áramütésként ért Shawna érintésének izgalma.

Azóta tökélyre fejlesztettétek a beszélgetést.

Tálcák alá dugott cetlik. Lopott pillanatok a cellád és a szabadidős cella közötti úton. Múlt héten Shawna egy kincset csúsztatott be a cellád ajtaján lévő nyíláson: egy kis fekete hajtűt, olyat, amivel hátrafésült haját és kontyát is megtűzte.

Most fogod a jégkrémpálcikát és belemártod egy kék pacába, míg várod, hogy meghalld a lépteit. A vásznad nagy műgonddal van elrendezve, egy vonalban az ajtó szélével. Shawna ma reggel már megadja a választ. Igen vagy nem. A tegnapi beszélgetések után bármelyik lehet. Ügyesen zárod ki a ketséget, inkább a várakozásra összpontosítasz, amely olyannak érődik, mint egy hús-vér lény, amely az öledben pihen. Új szimfónia kezdődik, halkán indul, majd feszes lesz, és elmélyül. A cselló futamaira összpontosítasz, és elgondolkodsz, hogy hogy fel tudnak gyorsulni a dolgok, magukból táplálkozva nőnek, és mindig valamilyen látványos crescendóhoz vezetnek.

—

Miközben festesz, szemügyre veszed az úrlapot. Fogvatartott személy tulajdonjegyzéke. Bármit is válaszol Shawna, csomagolnod kell. Három piros hálószerű táská hever a priccsed lábánál. A legelemibb tulajdonaidat a Huntsville-i Egységbe viszik majd, ahol eltölthetsz még egy pár órát az e világi tulajdonaiddal, mielőtt mindent elvesznek. Ráérősen megtömöd őket a holmikkal, amelyeket az elmúlt hét évben felhalmoztál a Polunskyban: a nasikat, a csípős szószot és a tartalék fogkrémet. Most már nem jelentenek semmit. Az egészet Békuszra

fogod hagyni a C körletben, az egyetlen feygyencre, aki meg tudott verni sakkban.

Az Elméletedet is itt fogod hagyni. Mind az öt jegyzet-füzetnyi szöveget. Hogy mi történik majd az Elmélettel, az Shawna válaszáától függ.

És ott van még a levél kérdése. Ott a fénykép kérdése.

Megfogadtad, hogy többé nem olvasod el. Úgyis nagyrészt fejből tudod már. De Shawna késik. Így amikor biztos vagy benne, hogy a kezed tiszta és száraz, feltápászkodsz, felnyúlsz a legfelső polcra, és leveszed a borítékot.

Blue Harrison levele rövid és lényegre törő. Egy jegyzet-füzetből vett papírlapra íródott. A címedet dőlt betűkkel írta rá: *Ansel Packer, P. E., 12. ép., A körlet, halálsor*. Egy nagy sóhaj. A borítékot finoman leteszed a párnádra, majd egy stósz könyvet raksz odébb, hogy megtaláld a fényképet, amely titkos helyre van rögzítve ragasztószalaggal a polc és a fal közé.

A celládnak ezt a részét szereted a legjobban, részben mert sose kutatják át, részben pedig a graffiti miatt. Ebben a cellában vagy az A körletben azóta, hogy meglett a hivatalos időpontod, és valamivel azelőtt egy rab a következő szavakat véste bele a betonba nagy műgonddal: *Mind veszettek vagyunk*. Mosolyogsz, valahányszor meglátod, olyan bizarr, olyan lehetetlen, annyira más, mint a többi börtöngraffiti (főleg idézetek a Szentírásból és nemi szervek). Van benne egy higgadt igazság, amelyet már-már fergetegesen viccesnek mondana az ember, tekintettel a kontextusra.

Leveszed a ragasztószalagot a fénykép széléről, óvatosan, nehogy elszakítsd. Leülsz az ágyra, a fényképet és a levelet az öledbe teszed. Igen, gondolod. Mind veszettek vagyunk.

—

Míg Blue Harrison levele meg nem érkezett pár héttel ezelőtt, a fénykép volt az egyetlen dolog, amit megtartottál. Még az ítélethirdetés előtt, amikor az ügyvéded még hitt a kikényszerített vallomásban, felajánlott neked egy szívességet. Kellett hozzá pár telefonhívás, de végül elküldette neked a fényképet a Tupper Lake-i sheriff irodájából.

A fényképen a Kék Ház kicsinek néz ki. Viharverte. Olyan szögből van fényképezve, hogy nem látszanak a zsaluk a bal oldalon, de te emlékszel rá, hogy hogy virágzott azokban az ablakokban a hortenzia. Könnyű lenne csak egy házat látni a fotón, ami élénkkék, és pereg róla a festék. Az étteremre csak diszkrét jelek utalnak. Egy zászló lobog a tornácról lelo-gatva, rajta a felirat: NYITVA. A murvás behajtót kiszélesítet-ték, hogy kialakítsanak egy rögtönzött parkolót a vendégek-nek. A függönyök kívülről egyszerű fehérnek látszanak, de te tudod, hogy belülről kockás, kis piros négyzetekkel. Emlék-szel az illatra. Sült krumpli, háztartási fertőtlenítő, almás pite. Hallod, ahogy a konyha ajtaja csattog. Sziszegve felcsap a gőz, üveg törik csörömpölve. Aznap, amikor a fénykép készült, az égboltot esőfelhők színezték. Elnézve szinte érzed a kén szú-rós szagát.

A kedvenc részleted a fényképen az emeleti ablak. A füg-göny egész kicsit szét van húzva, és ha alaposabban megnézed, egy kart látni halványan válltól könyékig. Egy kamasz lány csupasz karját. Szereted elképzelni, hogy mit csinált abban a pillanatban, amikor a fotó készült. Biztos a hálószobája ajtaja közelében állt, és beszélt valakihez, vagy épp a tükörbe nézett.

Úgy írta alá a levelet, hogy Blue. A valódi neve Beatrice, de neked sosem Beatrice volt, ahogy senki másnak sem, aki akkoriban ismerte. Mindig is Blue volt. Blue, a befont hajával, amelyet átvetett az egyik vállán, a Tupper Lake-es melegítő-

felsőjében, amelynek az ujja csuklónál kinyúlt, mert idegességében mindig húzogatta. Amikor felidézted Blue Harrisont és a Kék Házban eltöltött időt, eszedbe jut, hogy sose tudott úgy elmenni egy ablaküveg mellett, hogy ne pillantott volna oda idegesen arca visszatükröződésére.

Nem tudod, hogy mi ez az érzés, amikor ránézel a fényképre. Nem lehet szeretet, megvizsgáltak. Nem akkor nevensz, amikor kellene, és rosszkor rezzensz össze. Vannak statisztikák. Valami az érzelemfelismerésről, együttérzésről, fájdalomról. Nem érted azt a fajta szeretetet, amelyről a könyvekben olvasnál, és a filmeket is főként csak tanulmányozni szereted, hogy hogyan alakul át egyik arckifejezés egy másikká. Akárhogy is, bármit is mondanak, hogy mire vagy képes, szeretet nem lehet, mert az neurológiailag lehetetlen, de a Kék Ház látványa a fényképen eljuttat oda. Arra a helyre, ahol megszűnik a visítás. A csend csodálatos, egy megkönnyebbült sóhaj.

Végre visszhang hallatszik a folyosóról. Shawna ismerős lépteinek hangja.

Visszahuppansz a padlóra, folytatod a mesterkéltné mozdulatokat az ecsetteddel: apró, pirosan nyíló virágokkal pontozod a fület. Próbálsz a tűhegynyi sörtékre és a porrá őrölt ceruza viaszos szagára összpontosítani.

Fegyenc, közölje a nevét és a számát!

Shawna hangja mindig olyan, mintha az összeomlás szélén állna. Ma tizenöt percenként jön majd egy fegyőr ellenőrizni, hogy lélegzel-e még. Nem mersz felnézni a festményedből, bár tudod, hogy ugyanazt látnád rajta, a vágy nyíltan, egyszerűen és kendőzetlenül ül az arcán, de most izgatottság vagy talán szomorúság is vegyül bele a válaszából függően.

Vannak dolgok, amiket Shawna szeret benned, de egyiknek sincs sok köze hozzád. A helyzeted babonázza meg, hogy az erőd rács mögé van zárva, miközben szó szerint nála van a kulcs. Shawna az a típusú nő, aki nem szegi meg a szabályokat. Kötelességtudóan elfordul, miközben a férfi fegyörök meztelenre vetkőztetnek téged, és megmotoznak minden egyes zuhanyzás és minden szabadidős óra előtt. Napi huszonnégy órát ebben az alig kétszer háromméteres cellában töltesz, ahol nem érintkezhetsz más emberi lényekkel, és Shawna tudja ezt. Ő az a fajta nő, aki olyan romantikus regényeket olvas, amelyeknek a borítóján izompacsirták feszítenek. Érezni lehet rajta a mosópora illatát és a tojássalátás szendvicsét, amelyet otthonról hozott ebédre. Shawna azért szeret téged, mert nem tudsz közelebb menni a kettőtök közt lévő acélajtó miatt, mert a helyzet egyszerre ígér szenvedélyt és biztonságot. Ebben a tekintetben egyáltalán nem olyan, mint Jenny. Jenny mindig vájkált, mindig próbált beléd látni. Mondd el, hogy mit érzel, kérte Jenny. Add át magad teljesen. De Shawna lubickol a távolságban, a részegítő ismeretlenben, ami mindig ott van két ember között. És most ott ül a szakadék szélén. Az utolsó csepp önuralmadra is szükséged van, hogy ne nézz fel, hogy bizonyosságot nyerjen, amit már tudsz: Shawna a tiéd.

Ansel Packer, ismétled el higgadtan. 999631.

Shawna egyenruhája ropog, miközben lehajol, hogy bekösse a cipőfűzőjét. A cellád sarkában lévő kamera nem lát el a folyosóra, és a festményed tökéletesen van elhelyezve. Apró, alig létező fehér villanásként érkezik a megrebbenő papiros, Shawna becsúsztatja a cetlit az ajtón lévő résen, amit maku-látlanul elfed a vásznad széle.

—

Shawna hisz az ártatlanságodban.

Te sosem lennél képes ilyesmire, suttofta egyszer, miközben megállt a cellád előtt egy hosszú esti műszak során, s árnyak játszottak az orcáin. Te sosem.

Persze tudja, hogy minek neveznek a 12-es épületben.

A Lánykagyilkos.

Az újságcikk nem fukarkodott a részletekkel: az első fellebbezésed után jelent meg, az elnevezés pedig úgy terjedt a 12-es épületben, mint a futótűz. A cikk szerzője egy kalap alá vette őket, mintha szándékos lett volna, mintha lett volna közöttük összefüggés. A lányok. A cikk azt a szót használta, azt, amit utálsz. A sorozatgyilkos valami más, bélyeg, amelyet olyan férfiaknak szántak, akik másmilyenek, mint te.

Te sosem tudnál ilyet tenni. Shawna biztos benne, bár te magad sosem mondtad ezt ki. Inkább hagyod, hogy ismétlje magát, hogy úrrá legyen rajta a felháborodás, ez mérhetetlenül könnyebb, mint a kérdések. Rosszul érzed magad miatta? Sajnálod? Sosem tudod teljes bizonyossággal, hogy ez mit jelent. Rosszul érzed magad, persze. Pontosabban, azt kívánod, bárcsak ne lennél itt. Nem látod, hogy a büntudat hogy segít bárkin is, de évek óta visszatér ez a kérdés a tárgyalásod és a sok meddő fellebbezésed során is. Képes vagy? Ezt kérdezik. Képes vagy-e fizikailag empátiát érezni?

Shawna cetlijét bedugod a nadrágod derekába, és felnézel az elefántra a plafonon. Az elefánt pszichopata módjára mosolyog, az egyik pillanatban eleven, a következőben csak egy benyomás. Az egész kérdés abszurd, szinte örület. Nincs határ, amelyet meghaladsz, nincs riasztó, amelyet beindítasz, nincs mérleg, amelyen megmérettess. A kérdés, végre kikövetkez-

tetted, valójában nem az empátiáról szól. A kérdés az, hogy egyáltalán hogy lehetséges, hogy ember vagy.

És mégis. Feltartod a hüvelykujjadat a fénybe, alaposan szemügyre veszed. Ugyanabban az ujjlenyomatban kétségtelenül és kitartóan jelen van: a saját pulzusod enyhe, kiségerszerű mocorgása.

—

Van az a történet, amit tudsz magadról. Van az a történet, amit mindenki más ismer. Ahogy előhúzod Shawna cetlijét a nadrágod gumija alól, elgondolkodsz, hogy hogyan torzult így el az a történet, hogy miért csak a leggyengébb pillanataid számítanak már, hogy hogyan nőttek akkorára, hogy felfaltak minden mást.

Előregörnyedsz, hogy a cellád sarkába elhelyezett kamera ne észlelje a cetlit. Rajta Shawna remegő kézírásával egy szó áll:

Megtettem.

Elönt a remény, vakító fehéren. Megperzseli minden egyes négyzetcentiméteredet, a világ megrepedve felnyílik, és vérezni kezd. Tizenegy órád és tizenhat perced maradt, vagy talán, Shawna ígéretének köszönhetően, egy egész élet.

—

Kellett, hogy legyen egy időszak, mondta neked egyszer egy riporter, egy időszak, amikor még nem ilyen volt.

Ha volt valaha ilyen időszak, szeretnél visszaemlékezni rá.